

67-72-97/1
17.10.17р.

ВІДГУК

офіційного опонента доктора економічних наук, доцента
Балана Олександра Сергійовича на дисертаційну роботу

Біленської Ярини Романівни

«Інформаційне забезпечення інноваційної діяльності виробничо-господарських об'єднань», подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

1. Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами

В сучасних умовах визначальним чинником успішного функціонування виробничих структур є їх інноваційний розвиток. У процесі здійснення інноваційної діяльності керівники як окремих підприємств, так і виробничо-господарських об'єднань в цілому, стикаються із складнощами прийняття управлінських рішень. Основною причиною цього є інформаційна невизначеність. Тому проблема формування та використання інформаційного забезпечення діяльності виробничо-господарських об'єднань сьогодні набуває все більшого значення. Одночасно, недостатньо уваги науковців приділено дослідженню факторів, що формують основу інформаційного забезпечення процесу оцінювання інноваційного потенціалу саме виробничо-господарських об'єднань, адже за його результатами можна визначити подальшу стратегію інноваційного розвитку таких структур.

Ефективність інноваційної діяльності виробничо-господарських об'єднань залежить, перш за все, від спроможності формувати та використовувати їх інноваційні можливості. Саме тому, в процесі здійснення інноваційної діяльності виробничо-господарського об'єднання, постає нагальна потреба пошуку нових каналів інформаційного забезпечення та отримання своєчасної інформації, що, в свою чергу, сприятиме формуванню потенціалу інноваційного розвитку виробничо-господарського об'єднання. Відтак, налагодження ефективної системи інформаційного забезпечення сприяє вирішенню проблеми ефективної інформаційної взаємодії учасників виробничо-господарського

об'єднання між собою та з суб'єктами ринку.

Варто зазначити, що високий рівень інформаційного забезпечення суб'єктів господарювання визначає достовірність результатів оцінювання їх інноваційного потенціалу, що характеризує рівень ефективності окремого підприємства чи об'єднання у реалізації стратегії інноваційного розвитку, сприяє покращенню показників інноваційної діяльності та забезпеченню конкурентоспроможності на ринку.

Враховуючи вищевикладене, дисертаційне дослідження Біленської Ярини Романівни на тему «Інформаційне забезпечення інноваційної діяльності виробничо-господарських об'єднань», безумовно, є своєчасним та актуальним.

Актуальність дослідження підтверджується також тим, що дисертацію виконано відповідно до планів науково-дослідних робіт кафедри фінансів Національного університету «Львівська політехніка»: «Проблеми управління процесами капіталізації в умовах інноваційного розвитку підприємств» (номер державної реєстрації 0112U000799, акт від 5.05.2017 р.) та «Проблеми моніторингу податкового навантаження і фінансового стану виробничо-господарських структур в машинобудуванні та приладобудуванні» (номер державної реєстрації 0108U010403, акт від 5.05.2017 р.).

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій та їх достовірність

Поставлена у дисертаційній роботі здобувачем мета – досягнута, а визначені відповідно до неї завдання – вирішені. Отримані автором наукові результати та сформовані висновки характеризуються високим рівнем обґрунтованості і достовірності, що підтверджені використанням загальнонаукових методів дослідження, зокрема: порівняльного аналізу, систематизації та узагальнення (для уточнення понять «інформаційне забезпечення інноваційної діяльності виробничо-господарського об'єднання» та «потенціал інноваційного розвитку ВГО» – розділ 1, підр. 1.1; уточнення поняття «система корпоративного управління інформаційними потоками ВГО» та визначення її цілей – розділ 1, підр. 1.2); аналогії, узагальнення та групування

(під час побудови класифікації джерел формування інформаційного забезпечення ВГО та визначення етапів формування інформаційного забезпечення діяльності ВГО в системі «інновації – маркетинг – фінанси – виробництво» (розділ 1, підр. 1.3); порівняльна оцінка (для аналізування існуючих методичних рекомендацій щодо оцінювання рівня інформаційного забезпечення – розділ 2, підр. 2.2; для аналізування методичних підходів щодо оцінки потенціалу інноваційного розвитку – розділ 3, підр. 3.2); системного аналізу, експертних оцінок (при аналізуванні факторів, що формують основу інформаційного забезпечення ВГО – розділ 2, підр. 2.1; при формуванні критеріїв оцінки рівня інформаційного забезпечення інноваційної діяльності ВГО – розділ 2, підр. 2.2.; при оцінюванні рівня інформаційного забезпечення діяльності ВГО в системі «інновації – маркетинг – фінанси – виробництво» – розділ 2, підр. 2.3.; при оцінюванні потенціалу інноваційного розвитку ВГО – розділ 3, підр. 3.2); фінансово-економічного та статистичного аналізу (для аналізування чинників, що формують основу інформаційного забезпечення інноваційної діяльності ВГО – розділ 2, підр. 2.1; при оцінюванні рівня інформаційного забезпечення діяльності ВГО в системі «інновації – маркетинг – фінанси – виробництво» – розділ 2, підр. 2.3); економіко-математичного моделювання (при оцінюванні рівня інформаційного забезпечення ВГО – розділ 2, підр. 2.3).

Про високий рівень обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій дисертаційної роботи свідчить їх апробація на міжнародних конференціях.

Дисертаційна робота Біленської Я.Р. за змістом, сутністю, структурою та оформленням повністю відповідає вимогам і вирізняється самостійністю та завершеністю. Запропоновані висновки і рекомендації логічні та відбивають зміст дослідження, впливаючи з положень дисертаційної роботи.

Відтак, дисертаційна робота Біленської Я.Р. є завершеною науково-дослідною кваліфікаційною роботою із логічною, цілісною композицією, науковим стилістичним наповненням та авторською манерою викладення матеріалу, а її результати, висновки та рекомендації є науково обґрунтованими.

3. Основні наукові результати дисертації

До найважливіших результатів дисертаційної роботи можна віднести:

– автор запропонував нове удосконалене бачення понятійно-категоріального апарату інформаційного забезпечення інноваційної діяльності виробничо-господарських об'єднань, що сприяло уточненню значень таких понять як «інформаційне забезпечення інноваційної діяльності ВГО», «потенціал інноваційного розвитку виробничо-господарського об'єднання» та «інформаційний потенціал виробничо-господарського об'єднання» (с. 30-48 дисертації, с. 5 автореферату). Результат підтверджено публікаціями № 2,3,11,12 (див. автореферат);

– на основі проведених досліджень автором удосконалено процес корпоративного управління інформаційними потоками виробничо-господарського об'єднання, який, на відміну від наявних, передбачає створення інноваційно-інформаційного центру ВГО. Діяльність такого центру сприятиме ефективному управлінню інноваційною діяльністю учасників інтегрованої структури (с. 49-68 дисертації, с. 7-8 автореферату). Результат підтверджено публікаціями № 2,5,16 (див. автореферат);

– на основі проведених досліджень автором розвинуто джерела інформаційного забезпечення інноваційної діяльності виробничо-господарських об'єднань, які, на відміну від існуючих, формуються з інформаційних ресурсів по кожній із складових потенціалу інноваційного розвитку виробничо-господарського об'єднання (с. 74 дисертації, с. 17 автореферату). Результат підтверджено публікаціями № 4,5 (див. автореферат).

– для оцінювання рівня інформаційного забезпечення як ВГО, так і його окремих учасників, автором удосконалено метод оцінювання рівня інформаційного забезпечення виробничо-господарського об'єднання, що, на відміну від існуючих, дає можливість всебічно оцінити рівень інформаційного забезпечення виробничо-господарського об'єднання (с. 128-139 дисертації, с. 8-10 автореферату). Результат підтверджено публікаціями № 4,8 (див. автореферат);

– для підвищення рівня достовірності даних про стан потенціалу інноваційного розвитку ВГО удосконалено методу оцінювання потенціалу інноваційного розвитку виробничо-господарського об'єднання, який, на відміну від наявних, ґрунтується на використанні адекватної збалансованої системи показників та базується на висновках про рівень інформаційного забезпечення виробничо-господарського об'єднання (с. 161-172 дисертації, с. 13-14 автореферату). Результат підтверджено публікаціями № 12,15 (див. автореферат);

– в дисертаційній роботі вперше розроблено інформаційно-структурну модель формалізації інноваційної стратегії виробничо-господарського об'єднання, яка, на відміну від існуючих, дозволить підвищити ефективність розроблення його інноваційної стратегії (с. 176-184 дисертації, с. 15-16 автореферату). Результат підтверджено публікаціями № 1,8,9 (див. автореферат);

4. Значущість результатів дослідження для науки і практики

Наукова цінність роботи полягає в розроблених методичних положеннях та практичних рекомендаціях щодо інформаційного забезпечення діяльності ВГО в системі «інновації – маркетинг – фінанси – виробництво», що сприятиме зменшенню кількості неефективних інноваційних проектів та забезпеченню вибору правильної інноваційної стратегії.

У науковому плані цікавим є методичний підхід до оцінювання рівня інформаційного забезпечення інноваційної діяльності виробничо-господарського об'єднання.

Підтвердженням практичного значення отриманих результатів дослідження є їх застосування у діяльності ТзДВ «Гал-Кат» (довідка № 365 від 04.11.2016 р.), ТОВ «Львівський приладобудівний завод» (довідка № 165 від 07.11.2016 р.), ПП «Галенерго» (довідка № 148 від 31.10.2016 р.), що засвідчує їх прикладний характер.

Варто зазначити те, що окремі положення та результати дисертаційного дослідження впроваджені у навчальний процес Львівського університету

бізнесу та права під час викладання дисципліни «Інформаційні системи та технології у фінансах» (довідка № 198 від 31.10.2013 р.).

5. Зміст та завершеність дослідження

Дисертаційна робота є самостійною та завершеною науковою працею, яка в повній мірі відображає підготовлені для публічного захисту наукові положення, результати теоретичних і розрахункових досліджень, а також дані щодо їх практичного застосування. Наукове дослідження автора на достатньому рівні відображає особистий внесок в економічний розвиток та покращення менеджменту інноваційної діяльності інтегрованих структур з використанням розробленої автором моделі формалізації інноваційної стратегії.

6. Повнота викладу результатів дослідження в наукових фахових виданнях

На основі проведених наукових досліджень автором дисертації було опубліковано 17 наукових праць, загальним обсягом 4,15 друк. арк. (з яких особисто дисертантові належить 3,95 друк. арк.), зокрема 1 монографія, 8 статей у наукових фахових виданнях України, з них 2 праці у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз даних, та 8 тез доповідей на науково-практичних конференціях. Результати дослідження у повній мірі відображені в наукових фахових та інших виданнях.

7. Ідентичність змісту автореферату і основних положень дисертації

Автореферат відповідає вимогам нормативних документів МОН України до кандидатських дисертацій (зокрема, п.13 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника»).

Зміст автореферату повною мірою стисло висвітлює основні положення дисертації. Висновки та рекомендації, наведені в дисертації і авторефераті, а також у наукових працях Біленської Я.Р., частково відрізняються деталізацією викладу, проте у значеннєвому відношенні ідентичні.

8. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

1. У п. 1.2 дисертації на стор. 61 автор пропонує інформаційну інфраструктуру ВГО за участю страхової компанії, мотивуючи це вимогою ринку щодо пошуку оптимальних шляхів організації інформаційного забезпечення. Проте автор не наводить достатнього обґрунтування необхідності залучення страхової компанії у ВГО та опису її інформаційних зв'язків у першому розділі та не аналізує їх роль у діяльності ВГО у другому розділі.

2. На с. 74 дисертації, за результатами проведених досліджень, автором представлено рис. 1.3 «Джерела формування інформаційного забезпечення інноваційної діяльності виробничо-господарського об'єднання», де внутрішнє середовище формують інформаційні ресурси науково-інтелектуальної, фінансової, виробничої та маркетингової складових потенціалу інноваційного розвитку. Вважаю за доцільне додати до зазначеного переліку кадрову складову потенціалу інноваційного розвитку ВГО.

3. Нажаль, під час дослідження якості інформаційного забезпечення у другому розділі дисертації автор не виділяє особливості інформаційного забезпечення в залежності від типу акціонерних товариств.

4. У п. 2.3 дисертації відсутнє обґрунтування вибору критеріїв оцінки рівня інформаційного забезпечення інноваційної діяльності виробничо-господарських об'єднань.

5. У третьому розділі дисертаційного дослідження (с. 156) на рис. 3.1 автором подано «Модель розроблення ЗСП для оцінювання потенціалу інноваційного розвитку виробничо-господарського об'єднання». Однак, у запропонованому вигляді дану розробку більш доцільно було б назвати «алгоритмом», який, до того ж, є потреба більш розгорнутого розкриття кожного його етапу.

6. У п. 3.2 «Розроблення системи показників оцінювання потенціалу інноваційного розвитку ВГО та інформаційне забезпечення» автор описує удосконалений метод оцінювання потенціалу інноваційного розвитку ВГО, але автор не акцентовано увагу на інформаційному забезпеченні інноваційної діяльності ВГО.

9. Загальний висновок

Дисертаційна робота Біленської Ярини Романівни на тему «Інформаційне забезпечення інноваційної діяльності виробничо-господарських об'єднань», подана на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), є завершеною кваліфікаційною науковою працею, де отримано науково-обґрунтовані результати, що відрізняються новизною, мають практичну цінність та забезпечують вирішення важливого наукового завдання – підвищення ефективності інноваційної діяльності інтегрованих структур та конкурентоздатності продукції шляхом формування системи інформаційного забезпечення.

Актуальність теми дослідження, науковий рівень і практичне значення дисертації відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Завдання дослідження охоплюють широке коло питань, що дозволило автору всебічно вивчити досліджуваний об'єкт і в цілому досягти поставленої мети.

Аналіз змісту автореферату, друкованих праць за темою дисертації дозволяє зробити висновок, що в них достатньо повно відображено методiku дослідження, наукові результати і отримані висновки. Автореферат дисертаційної роботи відповідає за своїм змістом та структурою дисертації. Усі пункти наукової новизни дослідження, які заявлені в авторефераті, необхідним чином відображено у дисертаційній роботі. Обсяг друкованих праць та їх кількість відповідає вимогам щодо публікацій основного змісту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Основні положення дослідження пройшли апробацію – вони опубліковані та обговорені на науково-практичних конференціях різного рівня.

Дисертаційна робота Біленської Ярини Романівни на тему «Інформаційне забезпечення інноваційної діяльності виробничо-господарських об'єднань» виконана на належному науковому рівні, відповідає вимогам нормативних документів МОН України до кандидатських дисертацій, зокрема, пп. 9, 11, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою

Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 із змінами і доповненнями, а її автор – Біленська Ярина Романівна – заслуговує присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент:

Доктор економічних наук, доцент,

професор кафедри обліку, аналізу і аудиту

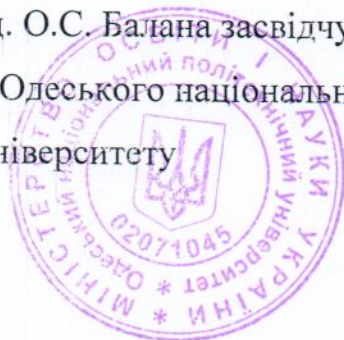
Одеського національного політехнічного університету

 О.С. Балан

Підпис д.е.н., доц. О.С. Балана засвідчую:

Вчений секретар Одеського національного

політехнічного університету

В.І. Шевчук